

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Кафедра ветеринарної репродуктології**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Факультет ветеринарної медицини
2026р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

«ВЕТЕРИНАРНА АНДРОЛОГІЯ»

Галузь знань 21 «Ветеринарна медицина»
Спеціальність 211 «Ветеринарна медицина»
освітня програма «Ветеринарна медицина»
Факультет ветеринарної медицини

Розробники:

Деркач С.С.– завідувач кафедри, к.вет. н., доцент

Вальчук О.А.. – к.вет.н., доцент

Жук Ю.В. – к.вет. н., доцент

Масалович Ю.С. – к.вет. н., к.вет. н., доцент

Київ – 2026р.

Опис навчальної дисципліни

«Ветеринарна андрологія»

Дисципліна вивчає фізіологію та патологію органів статеві системи самців різних видів тварин. Передбачає формування у здобувачів вищої освіти компетентностей з питань етіології, патогенез та сучасних клінічних та лабораторних методів діагностики патології репродуктивної системи самців, ефективності методів терапії та профілактики імпотенції у самців.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>(Magister)</i>	
Спеціальність	<i>211 «Ветеринарна медицина»</i>	
Освітня програма	<i>Ветеринарна медицина</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Вибіркова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	<i>залік</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання здобуття вищої освіти		
	денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Рік підготовки (курс)	5	
Семестр	10	
Лекційні заняття	<i>15 год.</i>	<i>год.</i>
Практичні, семінарські заняття	<i>год.</i>	<i>год.</i>
Лабораторні заняття	<i>15 год.</i>	<i>год.</i>
Самостійна робота	<i>90 год.</i>	<i>год.</i>
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	<i>2 год.</i>	

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета: засвоїти фізіологію та патологію органів статеві системи самців різних видів тварин. вивчити, етіологію, патогенез і клінічні ознаки цих захворювань, навчитися розробляти лікування уражених тварин та заходи профілактики.

Перелік навчальних дисциплін, які передують вивченню:

- Анатомія свійських тварин.
- Цитологія, гістологія, ембріологія.

- Фізіологія тварин.
- Біохімія тварин.
- Патофізіологія тварин.
- Ветеринарна фармакологія
- Годівля тварин.
- Клінічна діагностика хвороб тварин.
- Акушерство, гінекологія і біотехнологія відтворення тварин з основами андрології.

Набуття компетентностей:

• Інтегральні компетентності (ІК).

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у ветеринарній андрології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується не визначеністю умов та вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

- **ЗК 1.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- **ЗК 2.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- **ЗК 6.** Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- **ЗК 8.** Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- **ЗК 9.** Здатність приймати обґрунтовані рішення;
- **ЗК 10.** Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами інших галузей знань/видів економічної діяльності);
- **ЗК 11.** Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- **ЗК 13.** Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів не доброчесності;

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

- **СК 1.** Здатність встановлювати особливості будови і функціонування клітин, тканин, органів, їх систем та апаратів організму тварин різних класів і видів – ссавців, птахів, комах (бджіл), риб та інших хребетних.
- **СК 2.** Здатність використовувати інструментарій, спеціальні пристрої, прилади, лабораторне обладнання та інші технічні засоби для проведення необхідних маніпуляцій під час 7 професійної діяльності.
- **СК 4.** Здатність проводити клінічні дослідження з метою формулювання висновків щодо стану тварин чи встановлення діагнозу.
- **СК 6.** Здатність здійснювати відбір, пакування, фіксування і пересилання проб біологічного матеріалу для лабораторних досліджень.
- **СК 7.** Здатність організовувати і проводити лабораторні та спеціальні діагностичні дослідження й аналізувати їх результати.
- **СК 8.** Здатність планувати, організовувати та реалізовувати заходи з лікування тварин різних класів і видів, хворих на незаразні, інфекційні та інвазійні хвороби.
- **СК 13.** Здатність розробляти стратегії профілактики хвороб різної етіології.

Програмні результати навчання (ПРН):

1. **ПРН 1.** Знати і грамотно використовувати термінологію ветеринарної медицини.

2. **ПРН 2.** Використовувати інформацію із вітчизняних та іноземних джерел для розроблення діагностичних, лікувальних і підприємницьких стратегій.
3. **ПРН 3.** Визначати суть фізико-хімічних і біологічних процесів, які відбуваються в організмі тварин у нормі та за патології.
4. **ПРН 4.** Збирати анамнестичні дані під час реєстрації та обстеження тварин, приймати рішення щодо вибору ефективних методів діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин.
5. **ПРН 5.** Установлювати зв'язок між клінічними проявами захворювання та результатами лабораторних досліджень.
6. **ПРН 6.** Розробляти карантинні та оздоровчі заходи, методи терапії, профілактики, діагностики та лікування хвороб різної етіології.
7. **ПРН 9.** Розробляти заходи, спрямовані на захист населення від хвороб, спільних для тварин і людей.
8. **ПРН 10.** Пропонувати та використовувати доцільні інноваційні методи і підходи вирішення проблемних ситуацій професійного походження.
9. **ПРН 15.** Знати правила зберігання різних фармацевтичних засобів та біопрепаратів, шляхів їх ентерального чи парентерального застосування, розуміти механізм їх дії, взаємодії та комплексної дії на організм тварин.
10. **ПРН 17.** Знати правила та вимоги біобезпеки, біоетики та добробуту тварин.
11. **ПРН 19.** Здійснювати облікову звітність під час фахової діяльності.
12. **ПРН 20.** Володіти спеціалізованими програмними засобами для виконання професійних завдань.

Компетенції Першого дня

1. Демонструвати розуміння етичних та правових рамок, в яких має працювати лікар ветеринарної медицини, включаючи професійні аспекти, аспекти, що пов'язані з благополуччям тварин, власників тварин, громадським здоров'ям, суспільні та екологічні аспекти, пов'язані з професійною діяльністю.

2. Розуміти методи наукових досліджень, внесок фундаментальних і прикладних досліджень у науку та реалізацію принципу 3Rs.

3. Демонструвати базові знання з організації, управління та законодавства, пов'язаного з ветеринарною практикою. Розуміти економічний та емоційний контекст, в якому працює лікар ветеринарної медицини.

4. Сприяти та контролювати збереження здоров'я та безпеки себе, пацієнтів, власників тварин, колег та навколишнього середовища під час здійснення професійної діяльності; демонструвати знання про принципи забезпечення якості; застосовувати принципи управління ризиками на практиці.

7. Належно оформляти клінічну документацію та документи для власників тварин, а також, за необхідності, звіти про клінічні випадки у формі, задовільній для відповідної аудиторії.

9. Вміти критично мислити, здійснювати перегляд та оцінку літератури та презентацій.

10. Розуміти та застосовувати принципи концепції Єдиного здоров'я для забезпечення належної клінічної практики у ветеринарії, а також науково обґрунтованої та доказової ветеринарної медицини.

12. Використовувати професійні здібності для сприяння розвитку ветеринарних знань та реалізації концепції "Єдине здоров'я" з метою сприяння

здоров'ю, безпеці та благополуччю тварин, людини і навколишнього середовища, а також досягнення Цілей сталого розвитку ООН.

19. Розробляти відповідні плани лікування пацієнтів та проводити лікування в інтересах кожної тварини під опікою, використовуючи доступні ресурси, а також надавати відповідні власні міркування щодо охорони здоров'я тварини та людини та навколишнього середовища.

20. Надавати невідкладну і першу медичну допомогу тваринам поширених видів. Розставляти пріоритети та розподіляти ресурси відповідно до кожної конкретної ситуації.

22. Збирати, зберігати та транспортувати зразки, обирати відповідні діагностичні тести, здійснювати інтерпритації та мати розуміння щодо обмеження результатів тестів.

24. Використовувати базове діагностичне обладнання та ефективно проводити обстеження тварин відповідно до конкретного випадку, згідно з належною практикою охорони здоров'я та біобезпеки і чинними нормативними документами. Розуміти внесок цифрових інструментів та штучного інтелекту у теорію і практику ветеринарної медицини.

25. Розпізнавати ознаки можливих захворювань тварин, що підлягають повідомленню до відповідних державних органів, зоонозів, а також ознак жорстокого поводження з тваринами та вживати відповідних заходів, у тому числі повідомляти відповідні органи влади.

27. Правильно і відповідально призначати пацієнтам ліки та видавати їх відповідно до Законодавства та останніх настанов.

31. Безпечно проводити тварині седацію, загальну та регіональну анестезію; застосовувати хімічні методи витримки.

38. Консультувати населення та впроваджувати програми профілактики та ліквідації хвороб відповідно до захворювання та виду тварин, прийнятих стандартів здоров'я тварин, їх добробуту, громадського здоров'я та охорони навколишнього середовища.

2. Програма та структура навчальної дисципліни для:

– повного терміну денної форми навчання;

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. Фізіологія та патологія репродуктивних органів самців														
Тема 1. Фізіологія самців тварин	1/2	16	2		2			12						
Тема 2. Ендокринологія самців тварин	3/4	16	2		2			12						
Тема 3. Патологія самців тварин	5/6	16	2		2			12						

Разом за змістовим модулем 1	48	6	6			36						
Змістовий модуль 2. Неплідність самців тварин												
Тема 4. Неплідність самців тварин	7/8	16	2		2		12					
Тема 5. Хвороби репродуктивної системи самців жуйних	9/10	16	2		2		12					
Тема №6. Захворювання репродуктивної системи жеребця	11/12	16	2		2		12					
Тема №7. Захворювання репродуктивної системи кнура	13/14	16	2		2		12					
Тема №8. Захворювання репродуктивної системи псів та котів	15	8	2				6					
Разом за змістовим модулем 2	72		10		8		54					
Усього годин	120		16		14		90					
Курсовий проект (робота) з _____ _____ (якщо є в робочому навчальному плані)			-	-	-		-	-	-			-
Усього годин	120		16		14		90					

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Фізіологія самців тварин	2
2	Тема 2. Ендокринологія самців тварин	2
3	Тема 3. Патологія самців тварин	2
4	Тема 4. Неплідність самців тварин	2
5	Тема 5. Хвороби репродуктивної системи самців жуйних	2
6	Тема №6. Захворювання репродуктивної системи жеребця	2
7	Тема №7. Захворювання репродуктивної системи кнура	2
8	Тема №8. Захворювання репродуктивної системи псів та котів	2

4. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Особливості андрологічного дослідження бугая	2
2.	Особливості андрологічного дослідження барана та цапа	2
3.	Особливості андрологічного дослідження жеребця	2
4.	Особливості андрологічного дослідження кнура	2

5.	Особливості андрологічного дослідження пса	2
6.	Особливості андрологічного дослідження kota	2
7.	Особливості андрологічного дослідження хутрових тварин	2

5 Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Патологія простати	12
2.	Основні оперативні методи лікування самців тварин з андрологічною патологією	12
3.	Фармакологічний контроль репродуктивної патології у самців	12
4.	Лабораторні та інструментальні методи дослідження за андрологічної патології	12
5.	Вплив нервової системи на статеву функцію самців тварин	12
6.	Особливості отримання сперми у різних видів самців тварин	12
7.	Генетичні хвороби самців тварин	12
8.	Особливості оцінки еякулятів у самців різних видів	6
	Всього	90

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- тестування;
- захист лабораторних/практичних робіт;

7. Методи навчання:

- проблемне навчання;
- практико-орієнтоване навчання;

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Фізіологія та патологія репродуктивних органів самців		
Лекція 1. Лабораторна робота 1.	Знати: морфологічну будову та фізіологічну функцію статевих органів та додаткових статевих залоз. Вміти: вміти чітко представляти будову окремих органів статевої системи та відповідну функцію. Провести андрологічне дослідження бугаям.	15
Лекція 2 Лабораторна робота 2.	Знати: особливості ендокринної системи у самців, нейрогуморальної регуляції статевої системи, гормони самців Вміти: регулювати ендокринну функцію репродуктивної системи самців залежно від рівню гормонів у організмі. Провести андрологічне дослідження барана та цапа.	15

Лекція 3 Лабораторна робота 3	Знати: вроджені та генетичні захворювання репродуктивних органів самців, набуті відповідно до окремих систем репродуктивних органів Вміти: діагностувати гіпоплазію, інтерсексуальність, крипторхізм, патологію сім'яників, патологією статевого члена та припуця, захворювання простати. Провести андрологічне дослідження жеребця.	15
Самостійна робота 1.	Знати: Основні симптоми патологія простати. Основні оперативні методи лікування самців тварин з андрологічною патологією Фармакологічні препарати для контролю репродуктивної патології у самців. Вміти: діагностувати та лікувати самців з патологія простати, обертати та призначати сучасні препарати для лікування та корекції репродуктивної системи самців.	25
Модульна контрольна робота 1.		30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Неплідність самців тварин		
Лекція 4 Лабораторна робота 4	Знати: яка неплідність вражає самців тварин, методи її діагностики, лікування та профілактики. Вміти: діагностувати та лікувати неплідність самців, проводити правильний збір анамнезу, клінічне та лабораторне дослідження. Провести андрологічне дослідження кнура.	10
Лекція 5 Лабораторна робота 5	Знати: найпоширеніші хвороби репродуктивної системи самців жуйних Вміти: проводити діагностику, лікування, профілактику хвороб репродуктивної системи самців жуйних. Провести андрологічне дослідження пса.	10
Лекція 6 Лабораторна робота 6	Знати: особливості найпоширеніші хвороби репродуктивної системи жеребця Вміти: проводити діагностику, лікування, профілактику хвороб репродуктивної системи жеребця. Провести андрологічне дослідження кога.	10
Лекція 7 Лабораторна робота 7	Знати: особливості найпоширеніші хвороби репродуктивної системи кнурів Вміти: проводити діагностику, лікування, профілактику хвороб репродуктивної системи кнурів	10
Лекція 8 Лабораторна робота 8	Знати: особливості найпоширеніші хвороби репродуктивної системи псів та котів. Вміти: проводити діагностику, лікування, профілактику хвороб репродуктивної системи самців псів та котів. Провести андрологічне дослідження хутрових звірів.	10
Самостійна робота 2.	Знати: особливості отримання сперми у різних видів самців тварин та оцінки еякулятів у самців різних видів Вміти: застосовувати лабораторні та інструментальні методи дослідження за андрологічної патології, розрізняти генетичні хвороби самців тварин	20
Модульна контрольна робота 2.		30
Всього за модулем 2		100

Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 * 0,7 \leq 70$
Залік	30
Всього за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$

8.2 Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3 Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування	відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9 Навчально-методичне забезпечення:

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=4226>)
- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);
- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти;

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Біотехнологічні методи у ветеринарній репродуктології: навчальний посібник / В.В. Ковпак, О.А. Вальчук, С.С. Деркач, Ю.В. Жук, Ю.С. Масалович — Київ: НУБіП України, 2025. — 102с.
2. Лакатош В.М. Акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин з собак і котів // Київ: ФОП Ямчинський О.В., 2020. – 301 с.

3. Любецький В. Й. Динаміка об'єму, густини та активності сперми кролів / В. Й. Любецький, Ю. І. Масалович // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія: Ветеринарна медицина, якість і безпека продукції тваринництва. –2015.– Вип.221. –С. 112–116.
4. Березовський А.В., Харенко М.І. та інші Фізіологія та патологія розмноження коней: навчальний посібник /за загальною редакцією А.В. Березовський, М.І. Харенко / Київ : ДІА, 2015.–440с.
5. Деркач С.С. Особливості отримання та оцінки якості сперми пса репродуктора /С. С. Деркач // Вет. медицина України. – 2015.–№ 3. – С 17– 18.
6. Яблонський В.А., Хомин С.П., Калиновський Г.М., Харута Г.Г., Харенко М.І., Завірюха В.І., Любецький В.Й. Акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин з основами андрології // Вінниця, Нова Книга, 2011. – 611 с.
7. В. Й. Любецький, С. С. Деркач, В. М.Слепченко, М. М. Михайлюк, О. А. Вальчук, Я. В. Любецький Штучне осіменіння собак. – К.: ТОВ «Анвепрінт», 2008.– 40 с.
8. Біотехнологічні і молекулярно-генетичні основи відтворення тварин/ В.А.Яблонський, С.П.Хомин, В.І.Завірюха та ін.; за ред..В.А.Яблонського, О.І.Сергієнка, Р.С.Стойка.-Львів, ТОВ «ВФ Афіша»,2009.-218с.
9. Rozród psów. Praca zbiorowa pod redakcją Andrzeja Dubiela. Wrocław 2000. – 491s.